

İçindekiler

Contents

İBRAHİM YELMENOĞLU

Hayaller Sınırlardan Büyüktür
Dreams Know No Boundaries • VIII - IX

OLIVIER C. HENRY
AYŞE BELGİN-HENRY

Karia'nın Katmanları
The Strata of Caria • XII - XVII

KARIA COĞRAFYASI CARIAN GEOGRAPHY

GARY REGER

Bölgesel Bağlamda Karia'nın Sınırları,
Hudutları ve Sınır Bölgeleri
Carian Frontiers, Boundaries, and
Borderlands in a Regional Context • 2

YAZILI KAYNAKLAR VE TARİH SOURCES AND HISTORY

ALEXANDER HERDA

Karia Halkının ve *Karkışa*-Karia Ülkesinin
Erken Dönemlerdeki Kökenleri
The Early Beginnings of the Carian People and
the Land of *Karkışa*-Caria • 14

SEVİNÇ GÜNEL

Karia Bölgesi'nin Kentleşme Sürecinde Çine-Tepecik Höyüğü
The Process of Urbanization in Caria in
Light of Çine-Tepecik Mound • 28

PIERRE BRIANT

Akhaimenid Hâkimiyeti Altında Karia ve Karialılar
Caria and Carians Under Achaemenid Rule • 42

ALAIN BRESSON

Hellenistik Dönem'de Karia
Caria in the Hellenistic Period • 50

CHRISTOF BERNS

Roma İmparatorluk Dönemi'nde Karia
Roman Caria • 56

ANNA M. SITZ

Geç Antikçağ ve Bizans Dönemi'nde Karia
Late Antique and Byzantine Caria • 62

KADİR PEKTAŞ

Karia'dan Menteşe'ye:
Güneybatı Anadolu'nun Yeni Hâkimleri ve Eserleri
From Caria to Menteşe: The New Masters of Southwest Anatolia
and Their Monuments • 78

KARIA TANRILARI VE KUTSAL ALANLARI

CARIAN GODS AND SANCTUARIES

- OLIVIER C. HENRY
Labraunda'nın Kısa Arkeolojik Tarihi
A Short Archaeological History of Labraunda • 96
- SUAT ATEŞLİER
Sinuri
Sinuri • 116
- ZELİHA GİDER BÜYÜKÖZER
Lagina
Lagina • 124
- CHRISTINA G. WILLIAMSON
Panamara Zeus Kutsal Alanı -
Karia Tapınağından Kent Kutsal Alanına
The Sanctuary of Zeus at Panamara -
From Carian Shrine to Urban Sanctuary • 140
- ALEXANDER HERDA
Dağlık Amyzon'daki (Bağarcık Kale)
Zeus Akraios ve Thea Akre Tapınağı
The Temple of Zeus Akraios and
Thea Akre at Amyzon-at-the-Rock (Bağarcık Kale) • 156

YAŞAM VE ÜRETİM PRATİKLERİ

PRACTICES AND PRODUCTION

- ANNELIESE PESCHLOW-BINDOKAT
Latmos'taki Prehistorik Kaya Resimleri
The Prehistoric Rock Paintings of Mount Latmus • 174
- MEHMET NEZİH AYTAÇLAR
Karia'nın Erken Demir Çağı ve Arkaik Dönem Seramiği
The Early Iron Age and Archaic Pottery in Caria • 188
- IGNASI-XAVIER ADIEGO
Karia Dili
The Carian Language • 210
- POUL PEDERSEN
Batı Küçük Asya Mimarlığında İonia Rönesansı
The Ionian Renaissance
in the Architecture of Western Asia Minor • 220
- KORAY KONUK
Karia Bölgesi'nin Arkaik ve Klasik Dönem Sikkeleri
Archaic and Classical Coins of Caria • 240

ÖLÜ GÖMME GELENEKLERİ

FUNERARY MATTERS

- ADNAN DİLER
Taşların Efendisi Leleg Halkının Ana Kenti Pedasa'da
Geç Tunç-Erken Demir Çağında Yaşam ve Ölüm
Life and Death in the Bronze Age and Early Iron Age
in Pedasa, the Metropolis of the Lelegians, Masters of Stone • 254
- ABUZER KIZIL
Mylasa'da (Milas) Elit Aile Mezarları
Elite Family Tombs in Mylasa (Milas) • 274

PAAVO ROOS

Karia'nın Kayaya Oyulmuş Tapınak-Mezarları
Rock-cut temple-tombs in Caria • 284

OLIVIER C. HENRY

Karia Anıtsal Mezarları ve Maussolleionları Üzerine Bir Araştırma
A Survey of Carian Monumental Tombs and Mausolea • 296

KENTLER CITIES

FRANK RUMSCHEID

Mylasa (Milas)
Mylasa • 322

POUL PEDERSEN

Halikarnassos – Karia'nın Metropolisi
Herodotos ve Maussollos'un Şehri
Halicarnassus – The Carian Metropolis
City of Herodotus and Mausolus • 344

R. R. R. SMITH

Aphrodisias
Aphrodisias • 368

ERTEKİN M. DOKSANALTI

Knidos
Cnidus • 390

FEDE BERTI

İasos
Iasos • 406

CENGİZ IŞIK

Geride Bırakılan 50 Yılın Arkeolojiye Kazandırdığı
İlkleri ile Kaunos
Looking Back on 50 Years of Research at Caunos:
An Ancient City of Pioneering Archaeological Discoveries • 422

RICHARD POSAMENTIR

Latmos Herakleiası
Heracleia under Latmus • 446

PETER RUGGENDORFER

Alinda – Kuzey Karia'da Güçlü Surlarla Çevrili Bir Yerleşim
Alinda – A Strong Fortified Settlement in Northern Caria • 466

WINFRIED HELD

Gergakome
Gergakome • 480

BİLAL SÖĞÜT

Stratonikeia'da Yerleşim Tarihi ve Kentsel Doku
Stratoniceia's Settlement History and Urban Fabric • 488

DİZİN

INDEX • 505

Elinizdeki kitapta, Karia Bölgesi'nin prehistorik çağlara tarihlenen en erken yerleşimlerinden Geç Osmanlı Dönemi'ne uzanan arkeolojik ve tarihi geçmişi hakkında bugüne dek yapılmış çalışmaların ve güncel araştırmaların bir özeti sunulmuştur. Anadolu Yarımadası'nın güneybatı kesiminde yer alan ve Antikçağ'da Karia olarak bilinen coğrafi bölgenin kuzey sınırını Büyük Menderes Vadisi, doğu sınırını Dalaman Çayı belirler.

MÖ 2. binyıla tarihlenen yazılı kaynaklarda birçok kez adı geçen Karialıların, Hitit istilaları karşısında Anadolu halklarını destekledikleri ancak daha sonra Mısırlılar karşısında Hititlerin yanında yer aldıkları görülür. Karialıların adı, tüm Akdeniz'de geçtikleri yerleri talan ederek Geç Tunç Çağı'nın güçlü imparatorluklarının çöküşüne katkıda bulunan efsanevi "Deniz Kavimleri" arasında da anılır. İlerleyen dönemlerde, Homeros Karialıların Yunanlara karşı Troia kentini savunmaya gelen halklar arasında yer aldığından bahsederken "savaşmaya bir kız gibi altınlarla süslü geldiler" sözleriyle Karialıların zenginliğini vurgular.

The aim of this book is to present a brief overview of archaeological and historical research on Caria from the very first signs of occupation in the Prehistoric times to the Late Ottoman period. The region occupied by ancient Caria can roughly be described as the southwestern portion of the Anatolian peninsula south of the Menderes Valley and west of the Dalaman River.

The Carians are mentioned several times in the 2nd millennium BCE for having supported the fight of Anatolian nations against the Hittite invaders and later to have fought beside the Hittite kings against the Egyptian forces. They were also counted amongst the legendary Sea People, traveling the Mediterranean, spreading destruction on their path and bringing down some of the most powerful empires of the Late Bronze Age. Later, Homer mentions them in the list of allies who came and supported Troy against the Greeks, emphasizing the wealth of the Carians, who "came to fight decked like a girl with gold".